

SZÚCS LÁSZLÓ

Az ember és az ő vizei

Egyszerre tanulságos és jelképekkel teli mindaz, amit júliusi számunkban Fried Noémi Lujza írása kínál a néhány éve már múlt időben emlegetett püspökfürdői termálvizes tó történetében bekövetkezett váratlan és kedvező fordulatról. A méltán nevezetes, alig fél futballpályányi állóvíz különlegességét létrejöttek egyedisége, vizének hőmérséklete s a benne honos tündérrózsa, továbbá egy csak itt élt apró halfaj és egy parányi csigaféle adta – utóbbi immár végleg és visszavonhatatlanul kipusztult a tó kiszáradása következtében. A tó kiszáradása és a csigafaj kipusztulása annak bizonyítéka, hogy az állam és az ő országos és megyei intézményei alkalmatlanok voltak – félő, továbbra is azok – a feladat elvégzésére, amire hivatottak, ez esetben egy ritka természeti érték védelmére. Tragikomikus, hogy az elmúlt években egyetlen olyan intézményt távolítottak el a tó környékéről, a Körösvidéki Múzeumot, amely munkatársai révén hivatott és alkalmas is lett volna a kis rezervátum védelmére. Maradt az egymásra mutogatás és a tehetetlenség, s a korrupció árnya, hiszen az illegális fúrásoknak, víznyeréseknek nyilván mindig megvan a maguk ára. Aztán a természet egy váratlan fordulattal megtette azt, amire az ember nem volt alkalmas: a koronavírus-járvány miatt leállt az idegenforgalom, megszűnt a tó vizének eddigi kizsákmányolása, a meder tavasszal ismét megtelt vízzel. De semmi ok aggodalomra, a strandok, hotelek, panziók hamarosan ismét megnyitnak, a törvényes és illegális vízki-

vétel nyomán visszaáll a tó körüli „rendes” állapot: a kiszáradás.

Pedig most itt lenne a lehetőség évtizedek mulasztásainak részbeni orvoslására. S nem arra várni, hogy a természet majd ismét megmutatja valamilyen formában az erejét. Ez sem újdonság, hiszen éppen rovatunk másik anyagában Alföldi Imre memoárja idézi fel 1933 Bihar megyei telét, amikor március végén (!) előbb elképesztő mennyiségű hó zúdult a vidékre, majd pusztító áradás következett, s mindkettő emberéleteket is követelt.

Az ember épít, szabályoz, betonoz, felhasznál, közben nem hajlandó észrevenni, mennyire sérülékeny, apró, az általa okozott pusztításoknak egy idő után maga is szenvedő alanyává válva. Ennyi volna hát az üres tómeder közelében betonmedencék termálvizében pancsolók szimbóluma. Szegény, szegény gazdátlan ország.